

การพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านทุ่งกรด
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

อดิพงษ์ สุขนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2554

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อติพงษ์ สุขนาท ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

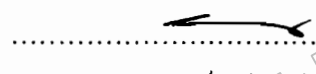

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชัยพงษ์ รุ่งงาม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวนิชตระกูล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

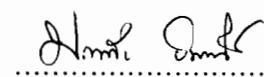
.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยพงษ์ รุ่งงาม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวนิชตระกูล)

.....กรรมการ
(ดร.มนเทียร ชมดอกไม้)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการบริหารมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

วันที่ ๒๘ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ชัยพนธ์ รังงาม ประธานกรรมการที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภายุธีระวิชิตระกูล ดร.มณเฑียร ชมคอกไม้ คณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้การดูแลให้คำแนะนำเพิ่มเติมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ศูนย์วัดกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการเรียน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ได้ความกรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 19 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามทุกครั้งด้วยความเต็มใจยิ่ง ตลอดจนเพื่อนที่เรียนในห้องเรียนและที่เคยทำงานด้วยกัน ที่คอยให้กำลังใจ ส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีความอดทนจนเรียนจบ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผอ.วัชรินทร์ ศรีเปารยะ และคณะบุคลากรโรงเรียนบ้านทุ่งกรดทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่อง มาด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว และญาติ ๆ ที่ส่งเสริมและคอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเรียนหนังสือมาตั้งแต่วัยเด็ก

อดิพงษ์ สุชนาก

53990013: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: รูปแบบการวางแผน / การบริหารงานวิชาการ

อติพงษ์ สุขนาค: การพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน
ทุ่งกรด สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (Development of Planning Model
Concerning to Academic Administration of Ban Thunggrad School under the Office of Chonburi
Elementary Educational Service Area) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชัยพจน์ รุ่งงาม, กศ.ด.,
สฤษฎี ธีระวัฒน์ตระกูล. 136 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ
สำหรับโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ขั้นตอนการวิจัย
ประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย
2) ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการวางแผนบริหาร
งานวิชาการ จากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนด
เป้าหมาย การค้นหาโอกาสและการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้น การแปลโอกาสให้เป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติ การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและกำหนดจุดมุ่งหมาย การตรวจสอบแบบการทบทวน
และรูปแบบแนวทางการปฏิบัติในการวางแผนบริหารงานวิชาการ จำนวน 50 รูปแบบ จำแนกเป็น
5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีจำนวน 8 รูปแบบ 2) ด้านการพัฒนา
หลักสูตรของสถานศึกษา มีจำนวน 12 รูปแบบ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 13 รูปแบบ
4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีจำนวน 7 รูปแบบ
5) ด้านพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีจำนวน 10 รูปแบบ
2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบ
การวางแผนบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3 ทั้ง 50 รูปแบบ มีแนวทางดำเนินการในการปฏิบัติ และมีตัวชี้วัด (KPI) แนวทาง
ในการปฏิบัติ จำนวน 51 ตัวชี้วัด

53990013: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PLANNING MODEL / ACADEMIC ADMINISTRATION

ADIPONG SUKNAK: DEVELOPMENT OF PLANNING MODEL CONCERNING TO ACADEMIC ADMINISTRATION OF BAN THUNGRAD SCHOOL UNDER THE OFFICE OF CHONBURI ELEMENTARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3) ADVISORY COMMITTEE: CHAI POT RAK-NGAM, Ed.D., SADAYU TEERAVANITRAKUL, Ed.D. 136 P. 2011.

The purpose of this research was to study, planning model concerning development to academic administration of Ban Thungrad School under the Office of Chonburi Elementary Educational Service Area 3. The research methods included 1) document analysis and Specialist interview 2) To verify the suitability and the possibility in planning model concerning practice to academic Administration from teachers and personnel of Ban Thungrad School under the Office of Chonburi Elementary Educational Service Area 3 by focus group.

The findings were as follow:

1. The planning model method in Academic Administration included 1) Identify goal 2) Search for Opportunity and Consider Obstacles 3) Translate Opportunities into Available Courses of Action 4) Select Best Course and Set Objectives 5) Review and Revise and plan model concerning development to academic administration were classified into 5 areas which were: 1) learning process design 2) curriculum development 3) Educational Supervision 4) The development of Internal quality assurance and educational standards. 5) Innovation and technology for education development.
2. The appropriately and possibility of the result related to Planning Model Practice in Academic Administration all over 50 models. Approach implemented practices and indicators (key performance 51 indicators)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	2
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique).....	7
สภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านทุ่งกรด.....	12
รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	14
ความหมายและความสำคัญของการวางแผน.....	19
การวางแผนการบริหารงานวิชาการ.....	22
การวางแผนงานวิชาการ.....	23
การบริหารการนิเทศ การพัฒนาบุคลากรและ โครงการทางวิชาการ.....	29
ความหมาย ทฤษฎี และกระบวนการบริหารสถานศึกษา.....	39
กระบวนการบริหารสถานศึกษา.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	53
ตัวแปรที่ต้องการศึกษา.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	56
วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการวางแผน การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย.....	61
ตอนที่ 2 ผลจากการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทาง ปฏิบัติของรูปแบบขั้นตอนในการวางแผนการบริหารงานวิชาการ จากข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	81
5 สรุป และอภิปรายผล	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก.....	101
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	107
ภาคผนวก ง.....	109
ภาคผนวก จ.....	114
ภาคผนวก ฉ.....	133
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กระบวนการบริหารงาน.....	39
2 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อความเหมาะสมขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน / แนวทางการปฏิบัติการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา).....	64
3 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อความเหมาะสมขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน / แนวทางการปฏิบัติการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา).....	66
4 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อความเหมาะสมขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน/ แนวทางการปฏิบัติการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการนิเทศการศึกษา).....	68
5 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อความเหมาะสมขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน / แนวทางการปฏิบัติการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา).....	70
6 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อความเหมาะสมขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน / แนวทางการปฏิบัติการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา).....	71
7 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน/แนวทางการปฏิบัติของรูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา).....	73
8 ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน/ แนวทางการปฏิบัติของรูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา).....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	
ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อ ขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน/ แนวทางการปฏิบัติของรูปแบบการวางแผน การบริหารงานวิชาการ (ด้านการนิเทศการศึกษา).....	76
10	
ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อ ขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน/ แนวทางการปฏิบัติของรูปแบบการวางแผน การบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา).....	78
11	
ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ที่มีต่อ ขั้นตอนในการวางแผนบริหารงาน/แนวทางการปฏิบัติของรูปแบบการวางแผน การบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา).....	79

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 วงจร PDCA.....	26
3 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.....	28
4 วงจรของเคมี.....	30
5 กระบวนการนิเทศภายใน.....	31
6 กระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ.....	31
7 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	55